

[Právní rozhledy 3/2021, s. 98]

K URČITOSTI ŽALOBNÍHO PETITU U ŽALOB NA NEPENĚŽITÉ (AKTIVNÍ) PLNĚNÍ

Určitost je základním požadavkem na žalobní petit; platí to pro všechny druhy žalob. Soudní praxe se setkává s obtížemi u formulace žalobního petitu na plnění nepeněžitě, kdy žalobce požaduje uložení nějaké aktivní povinnosti žalovanému. Nastoluje tím zajímavou otázku, jak žalobní petit v takových případech formulovat, aby požadavku určitosti vyhověl, resp. zda lze na určitost žalobního petitu v žalobě rezignovat.

JUDr. Eva Dobrovolná, Ph.D., LL.M., Brno*

I. Určitost žalobního petitu a její význam

Česká právní úprava institutu žaloby pouze stanoví žalobní petit jako náležitost žaloby (§ 79 odst. 1 OSŘ), nicméně ve spojení s § 43 OSŘ, jakož i § 261a odst. 1 OSŘ požaduje, aby byl rozsudek materiálně vykonatelný. Tomu pochopitelně předchází povinnost žalobce určitým a srozumitelným způsobem vymezit svůj žalobní návrh, neboť neurčitému nebo nesrozumitelnému návrhu by jinak nemohlo být vyhověno.¹ K tomu dospívá i judikatura.²

Podobně to platí i pro úpravu slovenskou, která přímo v rámci právní úpravy žaloby požadavek určitosti a srozumitelnosti žalobního petitu neuvádí (srov. § 131 a násl. CSP³), nicméně jej lze dovodit podobným výkladem.

Naproti tomu např. právní úprava rakouská výslovně v § 226 rakouského ZPO stanoví, že žaloba musí obsahovat určitý žalobní požadavek (*bestimmtes Begehren*). Podobně právní úprava německá v § 253 odst. 1 bodu 2 německého ZPO předvídá, že žaloba musí mimo jiné obsahovat určitý návrh (*bestimmter Antrag*). Také švýcarská úprava v § 84 odst. 1 švýcarského ZPO stanoví např. pro žaloby na plnění, že jimi žalobce po žalovaném požaduje určité konání, zdržení se nebo strpění (*bestimmtes Tun, Unterlassen oder Dulden*).

Ať již je požadavek určitosti žalobního petitu obsažen v právní úpravě, nebo se k němu dospívá výkladem, je neoddiskutovatelnou vlastností žalobního petitu, jejíž absence nebo nedostatek vede k odpovídajícímu – nicméně v právních řádech se částečně lišícímu – procesnímu postupu soudu.⁴

Požadavek na určitost žalobního petitu má velký význam. Předně je potřebný pro to, aby mohl být vyhovující rozsudek na plnění, přebírající žalobní petit, dostatečným podkladem pro následný výkon rozhodnutí, tedy byl materiálně vykonatelný.⁵

Obecně je pak třeba vyjít z toho, že určitost exekučního titulu vydaného na základě určitého žalobního petitu zaručuje, že exekuční řízení nebude zatíženo činnostmi nalézacího soudu a pokračováním sporu. Je jím tedy ohraničena i činnost orgánu provádějícího výkon rozhodnutí. Již E. Ott vyžadoval, aby

*„předmět žádání vyznačen bud' určitě, tedy co nejpřesněji..., aby při vymáhání jeho exekucí nenastaly nesnáze“.*⁶

Nalézací soud musí obsah výroku stanovit takovým způsobem, aby o něm nebyly pochybnosti a „nalézací“ činnost exekučního soudce byla zcela potlačena.^{7,8} Jedině takový přístup je ostatně i v souladu se zásadou zákonného soudce⁹ a garantuje naplnění zásady spravedlivého procesu. Nelze proto připustit, aby přesný obsah rozsudku (resp. povinnosti v něm uložené) byl stanovován až v exekučním řízení.¹⁰ Názory, které z tohoto pohledu uvažují o jednotnosti nalézacího a exekučního řízení a vycházejí z toho, že neurčitosti žalobního petitu je možné odstranit i v exekučním řízení včetně možnosti zjišťovat v exekučním řízení úplný skutkový stav věci,¹¹ je proto třeba odmítnout.

Prostřednictvím žalobního petitu je však rovněž spoluurčován předmět sporu a tím i objektivní meze právní moci.¹²

Určitě vymezený žalobní petit však není podstatný jen pro soud např. při posuzování, zda může být výrok rozsudku přebírající žalobní petit vykonatelným exekučním titulem, nebo při posuzování objektivních mezí právní moci (ve vztahu k překážce věci pravomocně rozsouzené), ale je podstatný i pro strany, a to nejen z pohledu právní jistoty vzhledem k nastoupivším účinkům rozhodnutí. Pro žalobce má určitý žalobní petit význam z pohledu zájmu na efektivním poskytnutí ochrany¹³ a pro žalovaného z pohledu řádné přípravy svojí obrany,¹⁴ které je schopen pouze při dostatečně ohraničeném předmětu sporu, a dále uchránění se před procesním rizikem žalobcem neurčitě vymezeného žalobního petitu.¹⁵ Z pohledu žalovaného může mít určitost žalobního petitu také význam z pohledu uznání nároku; účinky uznání se mohou uplatnit pouze ve vztahu k nároku, který je žalobou určitě vymezen.¹⁶

Žalobní petit musí být konec konců určitý i pro účely posouzení věcné příslušnosti soudu, případně druhu řízení, ve kterém má být návrh projednán.¹⁷

V požadavku, aby žalobce určitým způsobem vymezil žalobní petit, se odráží dispoziční zásada, neboť soud je ve sporném řízení zásadně vázán návrhem žalobce a nemůže přiznat něco jiného nebo více, než žalobce požaduje.¹⁸ Určitost žalobního petitu odráží však rovněž i zásadu projednací, podle které je soud povinen přihlížet pouze k tomu, co žalobce v rámci žaloby uvedl.

Řádně zahájené řízení je – alespoň podle převažujícího názoru – procesní podmínkou¹⁹ a projednatelnost žaloby je tedy zásadním předpokladem vydání meritorního rozhodnutí. Jestliže žalobce žalobní petit určitě nevymezí, není možné ani uvažovat o tom, že by precizace žalobního petitu v průběhu řízení znamenala změnu žaloby, neboť tu je samozřejmě možné provést pouze tehdy, pokud je řízení řádně zahájeno a je řádně vymezen předmět řízení, který má být prostřednictvím žaloby změněn. Změna žaloby není institutem, který by směřoval na nápravu vad žalobního petitu spočívajících v jeho neurčitosti nebo nesrozumitelnosti.

Problematicnost určitosti žalobního petitu vychází v praxi najevo zejména u žalob na plnění, směřujících k uložení nějaké aktivní povinnosti žalovanému, pro niž má právní úprava na různých místech oporu – např. § 1018 ObčZ umožňující žalobci žádat, aby byla žalovanému uložena povinnost provést dostatečné upevnění pozemku,²⁰ nebo § 2903 odst. 2 ObčZ umožňující žalobci požadovat uložení vhodného a přiměřeného opatření k odvrácení hrozící újmy.

Určitostí žalobního petitu u žalob na nepeněžitě aktivní plnění se zabýval i Ústavní soud. Vyslovil závěr, že

„v procesně složitějších případech nelze bezvýhradně, okamžitě a jednostranně zatížit, co do definitivní podoby žalobních tvrzení i žalobního petitu, pouze žalobce, když ten na začátku sporu nemusí disponovat všemi vědomostmi předurčujícími obsah povinnosti stanovené žalovanému. Tyto vědomosti totiž mohou být zjištěny teprve v průběhu řízení a přispět k tomu může i znalecké posouzení okolností věci.“²¹

Tento obecněji formulovaný závěr je však podle mého názoru – jak bude rozvedeno níže – velmi problematický.

II. Kdy je žalobní petit určitý

Obecně lze vyjít z toho, že za určitý žalobní petit lze považovat takový, z něhož je při zohlednění jazykových a místních zvyklostí a pravidel právního styku zřejmé, co je požadováno.²²

Je tedy zjevné, že žalobní petit podléhá výkladu soudem, je třeba jej vykládat objektivně, přičemž primární význam má slovní znění žalobního petitu.²³

Co je obsahem žalobního petitu, by mělo být bez pochybností jasné již na začátku řízení, tedy před „vtažením“ žalovaného do procesněprávního vztahu. V žádném případě v tomto směru nepostačí pouhé předpoklady soudu, nýbrž je třeba obsah žalobního petitu nechat vyjasnit žalobce, případně zjišťovat výkladem obsah výroku.²⁴

Požadavek určitosti žalobního petitu ovšem může být „prolomen“ pouze v některých případech – typicky v řízení nesporném (§ 26 ZŘS) nebo ve sporném řízení podle § 136 OSŘ, podle kterého může soud určit výši nároku, kterou nelze zjistit vůbec nebo s nepoměrnými obtížemi, podle své úvahy.²⁵

U žalob na plnění platí již uvedené, že žalobní petit by měl být natolik určitý, aby případný vyhovující rozsudek mohl být exekučním titulem, tedy podkladem pro nucený výkon rozhodnutí. Žalobní požadavek tedy musí bezpochybně a podle objektivních, obecně určitelných kritérií²⁶ stanovit povahu plnění spočívající v aktivním jednání (dání nebo vykonání něčeho), jeho rozsah, případně čas a místo požadovaného plnění.²⁷ Na druhou stranu však platí, že žalobce nemůže být postaven před nepřekonatelné překážky (srov. níže).²⁸

Jestliže se žalobce domáhá u soudu uložení nějaké aktivní povinnosti žalovanému (zejména provedení nějakého opatření), tedy nikoliv např. nároku zdržovacího nebo restitučního, je třeba, aby toto opatření určitě vymezil. Jestliže tedy např. žalobce žádá podle § 2903 ObčZ, aby žalovaný přijal vhodné a přiměřené opatření k odvrácení újmy, nebo podle § 1018 ObčZ dostatečné upevnění pozemku, musí svůj žalobní petit formulovat tak, aby z něj bylo zřejmé, o jaké konkrétní opatření se má jednat – např. zřídit po celé délce hranice pozemku opěrnou zeď k upevnění pozemku žalobce.²⁹ Není nezbytně nutné uvádět, jaké rozměry má opěrná zeď mít, případně z jakého materiálu má být postavena; požadavku určitosti žalobního petitu je učiněno zadost, pokud je při zohlednění jazykových a místních zvyků, jakož i pravidel právního styku seznatelné, co se požaduje. K čemu má sloužit (být vhodná) stavba požadovaná po žalovaném, je v uvedeném případě zjevné již z pojmu „opěrná zeď“. Tím je právní povinnost daná rozsudkem dostatečně určitá. Žalovaná strana svou povinnost splní již tehdy, pokud zřídí na pozemku zeď, která je podle stavebně technických hledisek způsobilá znovu zřídit dostatečnou oporu sousednímu domu. Nebo pokud žalobce žádá, aby žalovaný zamezil pronikání vody na pozemek žalobce, postačí, pokud např. požaduje vybudování otevřené šachty pro odvod vody na hranici pozemku, nemusí nutně uvádět, z jakého materiálu a jaké konstrukce.

III. Kdy je žalobní petit neurčitý

Z uvedeného je však zřejmé i to, že nelze připustit, aby žalobce svůj žalobní petit formuloval toliko tak, že má žalovaný povinnost provést „vhodná“ či „přiměřená“ opatření (k dostatečnému upevnění pozemku, k zamezení odvodu vody apod.), čímž by se upřesňování takových opatření mělo provádět až v průběhu řízení např. podle toho, jak vyzní znalecký posudek, který bude v řízení k efektivitě opatření vyhotoven. V návaznosti na to pak v žádném případě nelze připustit, aby soud takto převzal žalobní petit do výroku svého rozhodnutí a uložil povinnost, aby žalovaný přijal „vhodná“ či jiným neurčitým způsobem označená opatření. V případě, že by chtěl žalovaný povinnost splnit dobrovolně, totiž v zásadě neví, jaká opatření by měl učinit, a zřejmě by si na určení, jaká opatření budou efektivní a tedy jaká provést, musel nechat vyhotovit znalecký posudek. Velmi problematické by to bylo v exekučním řízení, kdy by exekuční soud (resp. soudní exekutor) neměl vymezenou povinnost žalovaného, které má v exekučním řízení dostat. „Zkoušení“, které opatření „bude fungovat“, by pak bylo nepřipustným zjišťováním skutkového stavu věci mimo nalézací řízení, oddalováním ochrany žalobce, resp. její odsunutí do exekučního řízení a nepřipustným zatížením žalovaného (žalovaný by přesně nevěděl, jaká opatření má provést, vynakládal by prostředky na jejich realizaci a pokud by v exekuci nebyly seznány za vyhovující, musel by je odstranit a provést jiné, tedy efektivita opatření by se musela v exekučním řízení „zkoušet“ a zřejmě i znalecky zkoumat).

Výše proto bylo vyloženo, že na požadavku určitosti žalobního požadavku u žalob na nepeněžitě (aktivní) plnění je třeba trvat a je zcela v rozporu s dispoziční a projednací zásadou obsah takových opatření stanovovat až v průběhu řízení na základě výsledků dokazování. Ve sporném řízení takový postup nezapovídá pouze nastavení těchto procesních zásad, ale konec konců i role soudce a stran v civilním sporném řízení.

IV. Možná řešení informačního deficitu žalobce

V některých případech může být pro žalobce obtížnější svůj žalobní požadavek určitě formulovat s ohledem na to, že mu k tomu chybí potřebné informace (např. k efektivnosti požadovaných opatření, situaci na sousedním pozemku apod.). Tyto (ostatně nepříliš časté) případy však jistě nezakládají nutnost odklonu od zásady výše vyjádřené, podle které je ve sporném procesu ovládaném dispoziční a projednací zásadou na žalobci, aby v žalobě dostatečně určitý petit uvedl.

V případě žalob na nepeněžitě plnění ukládající nějakou aktivní povinnost je třeba vyjít z toho, že žalobce musí konkrétně požadované aktivní jednání žalovaného specifikovat, a to podle vlastního uvážení nebo případně podle znaleckého posudku, který si k tomuto účelu nechal před zahájením řízení zpracovat. Lze potom uvažovat o následujících způsobech minimalizace dopadů do jeho procesní sféry:

1. Žalobce sice musí v žalobním petitu určitě vymežit, jaká opatření požaduje. Jestliže se v průběhu řízení ukáže (např. znaleckým zkoumáním soudem stanoveného znalce), že lepší výsledek by přineslo jiné opatření, nebrání nic žalobci žalobu změnit. Pokud bude žaloba zamítnuta, žalobce může pochopitelně žalovat znovu s jiným žalobním petitem.
2. Žalobci se nebrání pracovat s kombinovanými žalobními petity, např. s petitem eventuálním či alternativním, čímž může zvýšit své vyhlídky na úspěch ve věci.
3. V případě, že žalobce účelně vynaložil náklad na znalecký posudek z důvodu určitého vymezení žalobního petitu, bylo by možné uvažovat o tom, přiznat mu náhradu takového nákladu jako předprocesního nákladu, který vznikl přípravou řízení.
30
4. V případech, kde by mělo dojít na základě žaloby na takové plnění k vydání konstitutivního rozhodnutí (půjde typicky o hmotněprávní normy s otevřenou dispozicí), je třeba zvážit, zda by jejich projednání vůbec nemělo spadat do nesporného řízení,³¹ kde soud není vázán návrhem a obecný žalobní petit, který by podle výsledků dokazování bylo možné upřesňovat, by zde byl přípustný.

V. Závěr

V civilním sporném řízení je – v souladu s jeho zásadami – třeba požadovat, aby měla žaloba určitý žalobní petit. To platí obecně, a tedy samozřejmě i u žalob na nepeněžité plnění požadující provedení nějakého (aktivního) opatření po žalovaném. Bez určité vymezení žalobního petitu není žaloba projednatelná a není namístě, aby byl žalobní petit do projednatelné podoby „upřesňován“ podle výsledků dokazování.

Otázkou samozřejmě zůstává hledání vyhovující formulace požadavku určitosti žalobního petitu. Ta může být v konkrétním případě různá, nicméně platí, že na jedné straně není možné na žalobce klást přemrštěné požadavky, na druhou stranu však nelze připustit formulace všeobecné, resp. neurčité.

Případné „těžkosti“ s naplněním požadavku určitosti žalobního petitu však nelze odstraňovat tím, že by se stanovení konkrétního obsahu ukládaných povinností přenechávalo úvaze nalézacího soudu nebo se přesouvalo do exekučního řízení. Brání tomu nejen základní zásady sporného řízení, ale i zásada formalizace předpokladů exekuce platná v exekučním řízení.

Kompenzaci případných obtíží je třeba hledat v jiných institutech civilního procesu, o kterých bylo výše pojednáno a které jsou z tohoto pohledu více vyhovujícím řešením zejména v tom, že zásady civilního sporného procesu nepokřivují.

Poznámky pod čarou:

* Autorka je odbornou asistentkou na katedře civilního práva procesního Právnické fakulty MU.

Článek je doplněným výtahem příspěvku autorky do sborníku *Žalobné právo*, vydaného Trnavskou univerzitou.

- 1 *Dvořák, B.* in *Lavický, P. a kol. Občanský soudní řád*. § 1 až 250l. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 320. Autor poukazuje rovněž na to, že právní úprava obsažená v zákoně č. ^{142/1950 Sb.}, o řízení ve věcech občanskoprávních, ovšem výslovně požadavek na určitost žalobního petitu vymezovala, a to v § 405, podle kterého ^K *zahájení řízení je třeba žaloby, která vždy musí obsahovat určitý návrh*, a to s odkazem na § 43 odst. 1 písm. d) OSŘ 1950.
- 2 Srov. např. rozhodnutí NS z 20. 8. 2003, sp. zn. ^{21 Cdo 909/2003}.
- 3 Zákon č. 160/2015 Z. z., civilný sporový poriadok.
- 4 Jelikož je řádně zahájené řízení, resp. projednatelnost žaloby, procesní podmínkou, je třeba i určitost žalobního petitu zkoumat v průběhu celého řízení s tím, že v případě zjištění jejího nedostatku soud postupuje tak, aby byl odstraněn, a to prostřednictvím výzvy žalobci (srov. § 43 OSŘ, § 129 CSP, v rakouském právu interpretací § 182 a 182a rakouského ZPO, v německém právu § 139 odst. 1 věty druhé německého ZPO). Až v případě, kdy není na výzvu nedostatek odstraněn, je možné řízení skončit; a to obvykle nemeritorně usnesením (§ 43 odst. 2 OSŘ, § 129 odst. 3 CSP). Pouze ve švýcarském právu se v případě neurčitosti žalobního petitu žádá lhůta k opravě nestanoví.
- 5 *Pužman, J.* Určitost petitu žaloby. Právník, 1951, s. 107.
- 6 *Ott, E.* Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního. Praha: Nákladem České akademie císaře Františka Josefa I. pro vědy, slovesnost a umění, 1898, reprint Wolters Kluwer, 2012, s. 10.
- 7 *Klicka, T.* Bestimmtheit des Begehrens bei Leistungsklagen. Wien: Manzschel Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 1989, s. 77.
- 8 Rakouská právní úprava umožňuje v případě, že bylo neurčitému žalobnímu petitu pravomocně vyhověno, doplnit v tomto smyslu exekuční titul (§ 7 odst. 1 ve spojení s § 10 rakouského exekučního řádu – EO), nicméně toto řešení, resp. hlavně meze možného doplnění exekučního titulu, jsou i v rakouské teorii a praxi velmi sporné a nejsou dostatečně teoreticky zdůvodněny. Upozorňuje se přitom na to, že by odstranitelné vady žalobního petitu měly být samozřejmě odstraněny v nalézacím řízení. V případě „celkové neurčitosti“ pak tento postup není použitelný vůbec.
- 9 *Jelinek, W.* Zwangsvollstreckung zur Erwirkung von Unterlassungen: zugleich ein Beitrag zur Unterlassungsklage und zur einstweiligen Verfügung. Wien: Manz, 1974, s. 66 a násl.
- 10 *Roth, H.* in *Berger, Ch., Bork, R., Brehm, W., Grunsky, W., Leopold, D., Münzberg, W., Oberhammer, P., Roth, H., Schlosser, P., Wagner, G.* Stein/Jonas Kommentar zur Zivilprozessordnung. Tübingen: Mohr Siebeck, 2008, s. 113.
- 11 *Svoboda, K.* Žaloba v civilním řízení. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 101.
- 12 Srov. *Weber, D., Förschler, P.* Der Zivilprozess. München: Franz Vahlen, 2013, s. 90; *Geroldinger, A.* in *Fasching, H. W., Konecny, A.* Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen. 3. díl. § 226–389 ZPO. Wien: Manz, 2017, s. 73; dále také *Herzog, N.* in *Haas, U., Marghitola, R.* Fachhandbuch Zivilprozessrecht. Zürich-Basel-Genf: Schulthess, 2020, s. 365.
- 13 *Roth, H.*, op. cit. sub 10, s. 113.

- 14 Srov. *Herzog, N.*, op. cit. sub 12, s. 365; k tomu dále např. rozsudek švýcarského Nejvyššího soudu BGE 142 III 102, sp. zn. 4 A 686/2014, a ze švýcarské literatury *Mabillard, R.* in *Kostkiewicz, J. K., Markus, A. R., Rodriguez, R.* Das Rechtsbegehren im Zivilverfahren: Theoretische Fragen, praktische Antworten. Bern: Stämpfli, 2016, s. 16; nebo *Leuenberger, Ch.* in *Sutter-Somm, T., Hasenböhler, F., Leuenberger, Ch.* Kommentar zur Schweizerischen Zivilprozessordnung. Zürich-Basel-Genf: Schulthess, 2013, s. 1429.
- 15 Srov. *Roth, H.*, op. cit. sub 10, s. 113.
- 16 Srov. *Klicka, T.*, op. cit. sub 7, s. 42.
- 17 Srov. *Herzog, N.*, op. cit. sub 14, s. 365.
- 18 K určitosti žalobního petitu jako projevu dispoziční zásady podrobněji *Mabillard, R.*, op. cit. sub 14, s. 13. Na uvedeném ničeho nemění § 153 odst. 2 OSŘ, ani obdobný § 216 odst. 2 CSP – viz níže.
- 19 *Winterová, A., Macková, A.* Civilní právo procesní. Část první: nalézací řízení. Praha: Linde, 2014, s. 216.
- 20 Srov. také rozhodnutí NS z 31. 1. 2017, sp. zn. [22 Cdo 2743/2016](#).
- 21 Nález ÚS z 5. 9. 2017, sp. zn. [II. ÚS 1507/17](#).
- 22 Srov. *Geroldinger, A.*, op. cit. sub 12, s. 74 a tam odkazovanou judikaturu v poznámce pod čarou č. 161; dále *Rechberger, W., Simotta, A.* Zivilprozessrecht. Erkenntnisverfahren. 9. vyd. Wien: Manz, 2017, s. 317.
- 23 Nutnost objektivního výkladu žalobního petitu zdůrazňuje zahraniční právní nauka a judikatura s tím, že je třeba žalobní petit vykládat v souvislosti se skutkovými přednesy uvedenými v žalobě [z rakouské judikatury srov. rozhodnutí Nejvyššího soudního dvora (OGH) sp. zn. 1 Ob 96/03d a Ob 615/87, ze švýcarské rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. BGE 133 III 16]. Švýcarská literatura obecně zdůrazňuje povinnost soudu vykládat žalobní petit na základě zásady jednat v řízení poctivě (*nach Treu und Glauben*). Srov. *Herzog, N.*, op. cit. sub 14, s. 368.
- 24 Z tohoto pohledu nemohla obstát např. česká judikatura (R 10/69), podle které se v případě, že se pracovník domáhal vyslovení neplatnosti rozvázání pracovního poměru bez dalšího, vycházelo z toho, že tím uplatňuje i nárok na náhradu mzdy – kriticky srov. *Winterová, A.* Žaloba v občanském právu procesním. Praha: Acta Universitatis Carolinae, 1979, s. 34.
- 25 Např. v situaci, kdy poškozený prokáže v řízení vznik škody, ale neprokáže její výši uplatněnou v žalobě, a to ohledně části škody, jejíž výši lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo ji nelze zjistit vůbec [srov. rozhodnutí NS z 29. 7. 2009, sp. zn. [25 Cdo 992/2009](#) ([R 13/1985](#))].
- 26 *Fasching, H. W.* Zivilprozessrecht. Lehr- und Handbuch. Wien: Manz, 1990, s. 520.
- 27 *Rechberger, W. H., Klicka, T.* in *Rechberger, W. H.* Kommentar zur ZPO. Wien: Verlag Österreich, 2014, s. 1104; *Weber, D., Förstler, P.*, op. cit. sub 12, s. 90; *Geroldinger, A.*, op. cit. sub 12, s. 77; k tomu také z rakouské judikatury rozhodnutí OGH sp. zn. 8 Ob 565/87.
- 28 Srov. rozhodnutí OGH sp. zn. 6 Ob 84/05d.
- 29 Rozhodnutí OGH z 25. 10. 2016, sp. zn. 4 Ob 123/16s.
- 30

Současná česká právní úprava prozatím něco takového výslovně nestanoví, ale uvedená možnost je obsažena v navrhované úpravě ve věcném záměru českého civilního řádu soudního – pravidlo č. 81. Viz crs.justice.cz.

31 Lavický, P. in Lavický, P. a kol. *Zákon o zvláštních řízeních soudních*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 12.